

BARNEOMBUDET

Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 Dep
0030 OSLO

Deres ref:	Vår ref:	Saksbeh:	Arkivkode:	Dato:
	09/00783-2	Tone Viljugrein	008;O;BO	28.4.2009

Høringsvar: Forslag om nye lovbestemmelser i lov om etablering og gjennomføring av psykisk helsevern (midlertidig undersøkelsesutvalg)

Det vises til brev av 24.04. 2009 med forslag om nye lovbestemmelser i lov om etablering og gjennomføring av psykisk helsevern. Det vises også til Barneombudets brev av 31.03. 2009.

Barneombudet skal i henhold til lov og instruks arbeide for at barns behov, rettigheter og interesser blir tatt tilbørlig hensyn til på alle samfunnsområder. Ombudet skal særlig følge med i at lovgivning til vern om barns interesser blir fulgt, og at norsk rett samsvarer med de forpliktelser Norge har etter FNs konvensjon om barnets rettigheter.

Helse- og omsorgsdepartementet skriver i følgebrevet at dette lovforslaget kommer fordi det er oppnevnt et utvalg som skal undersøke mulig svikt i systemer og forløp knyttet til personer med en kjent psykisk lidelse som har tatt liv de siste fem årene. Hensikten er å gi departementet råd om hvilke tiltak som bør iverksettes for å forebygge at personer med kjente psykisk lidelser tar liv.

For at utvalget skal kunne gå grundig igjennom de ulike sakene og få tilstrekkelig grunnlag for det arbeidet de skal gjøre, mener departementet det er nødvendig at de får tilgang til opplysninger som er underlagt lovbestemt taushetsplikt. På bakgrunn av dette foreslår departementet at det gis lovbestemmelser som unntar utvalget fra lovbestemte taushetsplikter i den grad det er nødvendig. I høringsnotatet foreslås det at disse lovbestemmelsene plasseres i psykisk helsevernloven under nytt kapittel 6a.

I Barneombudets brev til departementet av 31.03. 2009 blir det bedt om at utvalget dette gjelder også legger vekt på å analysere faktorer i barndom og oppvekst som kan ha bidratt til å føre frem til tragediene som er avdekket. Ubearbeidede barndomstraumer, som overgrep, krig, mishandling og grov omsorgssvikt *kan* gi grunnlag for psykiske lidelser og utvikling av psykoser i voksen alder. Barneombudet mener derfor det er helt nødvendig at utvalget samler inn informasjon som kan si noe om sikkerhetsnett og hjelpeapparatet rundt personene som skal granskes og som også er sviktet i barndommen.

Ut fra høringsnotatet ser det ut til at departementet tar Barneombudets innspill til følge, da det vil være aktuelt å innhente opplysninger fra blant annet barnevern og skole. Barneombudet stiller seg svært positiv til at dette gjøres.

Barneombudet mener også at det må innhentes opplysninger fra utlendingsmyndighetene i de sakene der dette er nødvendig.

Når det gjelder lovforslaget, er Barneombudet av den oppfatning at det alltid skal foretas grundige vurderinger før man gjør unntak fra taushetsplikten. Sån sett burde nok høringsfristen vært lenger enn seks dager. På den måten kunne Ombudet satt seg enda grundigere inn i de juridiske implikasjonene ved lovforslaget.

For at oppnevnte utvalg skal kunne gå grundig inn i enkeltsakene, ser Barneombudet behovet for å ha bestemmelser om utvidet forklaringsplikt. På den måten må aktuelle instanser og personer forklare seg for utvalget. For å kunne se helheten og peke på hvor systemet kan ha sviktet, er det en forutsetning at utvalget får tilgang til alle nødvendige opplysninger som kan dokumentere forhistorien til de ulike gjerningspersonene.

På bakgrunn av dette støtter Barneombudet forslaget om nye lovbestemmelser i lov om etablering og gjennomføring av psykisk helsevern (midlertidig undersøkelsesutvalg). Ombudet vil likevel understreke at det anses som hensiktsmessig at den nye lovbestemmelsen bare gjelder i tre år fra ikraftredelse, jf høringsnotatet. Dette fordi et annet utvalg, oppnevnt i mai 2007, vurdere endringer i regelverk for ad hoc granskningskommisjoner oppnevnt av det offentlige. Dette utvalget skal levere sin utredning medio mai 2009. Eventuelle permanente endringer i regelverket på bakgrunn av dette utvalgets forslag bør ha en betydelig lengre høringsfrist enn det lovforslaget som denne høringsuttalelsen er et svar på.

Med vennlig hilsen

Reidar Hjermann
barneombud

Tone Viljugrein
seniorrådgiver